

John Ajvide Lindqvist

Het zeewezen

Vertaald door Edith Sybesma

SIGNATUUR

2011

Welkom op Domarö.

Domarö is een eiland dat je op geen enkele zeekaart zult vinden als je niet heel goed kijkt. Het ligt ruim twee zeemijlen ten oosten van Refsnäs in de scherenkust van Zuid-Roslagen, en dan ben je nog lang niet bij Söderarm of Tjärven.

Je moet hier en daar wat eilanden weghalen en lege stukken water creëren om Domarö te kunnen zien. Dan ontdek je ook de vuurtoren van Gåvasten en alle andere landmerken die in dit verhaal opduiken.

Opduiken, ja. Dat is het juiste woord. We zullen ons bewegen op plaatsen die nieuw zijn voor de mens, die tienduizenden jaren onder water hebben gelegen. Maar dan komen de eilanden boven en er komen mensen naar die eilanden, en met de mensen de verhalen.

We gaan beginnen.

1

VERDREVEN

Waar de golven bruisen en de stormwind huult
Waar de branding davert en het zilte water stuift
Daar rijst ons eigen dorpje op uit zee
Dat erfgoed geven de vaders aan hun kinderen mee

Lennart Albinsson – Rådmansö

De zee heeft gegeven en de zee heeft genomen

Wie vliegt daar in vogelgedaante naartoe,
wie stijgt ernaar op uit zwartglimmende wateren?

Gunnar Ekelöf – Tjärven

Over duindoorn

Drieduizend jaar geleden was Domarö slechts een grote, platte rots die uit het water stak, gekroond door een zwerfkei die door het ijs was achtergelaten. Eén zeemijl naar het oosten kon je de ronde heuvel onderscheiden die later uit zee zou oprijzen en Gåvasten genoemd zou worden. Dat was alles. Het zou nog duizend jaar duren voordat kleinere en grotere eilanden in de buurt hun kop op durfden te steken om te beginnen aan de vorming van het eilandenrijk dat tegenwoordig de scherenkust van Domarö vormt.

Toen was de duindoorn al op Domarö aangekomen.

Aan de voet van het reusachtige rotsblok dat door het ijs was achtergelaten had zich een kustlijn gevormd. Daar, tussen de losse stenen, zocht de duindoorn een plaats met zijn kruipwortels, voedde zich met rottend wier, groeide waar niets was om op te groeien en klampte zich aan de rotsen vast. De duindoorn. Taaier dan taai.

En de duindoorn vormde nieuwe uitlopers, kroop uit het water en groeide in de hoogte totdat er een metaalgroene rand als een schippersbaardje rond de onbewoonde stranden van Domarö stond. Vogels pikten de knaloranje bessen met de bittere sinaasappelsmaak en vlogen ermee naar andere eilanden, ze verspreidden het evangelie van de duindoorn naar nieuwe kusten en binnen een paar honderd jaar zag je de groene rand overal.

Maar de duindoorn bereidde zijn eigen ondergang voor.

De humus die gevormd werd door de rottende bladeren van de duindoorn had meer te bieden dan het stenige strand. De els zag zijn kans schoon. Hij liet zijn zaad vallen in de overblijfselen van de duindoorn en werd steeds sterker. De duindoorn kon niet tegen de stikstofrijke aarde die het gevolg was van de aanwezigheid van de els en ook niet tegen de schaduw van zijn bladeren en hij liet zich verder afzakken naar het water.

Met de els kwamen andere plantensoorten die meer voeding nodig hadden en ze wedijverden om de ruimte. De duindoorn was verdreven naar een kuststrook die veel te langzaam groeide, een bodemverheffing van een halve meter per honderd jaar. Hoewel hij de voorwaarden had gecreëerd voor het leven van de andere planten, was de duindoorn nu verdrongen en moest hij met een tweederangs plek genoegen nemen.

Daar staat hij dan op de oever en wacht op het juiste moment. Onder de smalle, zijdegroene blaadjes zitten stekels. Grote stekels.

Twee kleine mensen en een grote rots (juli 1984)

Ze hielden elkaars hand vast.

Hij was dertien en zij was twaalf. Als iemand van hun vriendenclub hen zou zien zouden ze ter plekke dood neervallen. Ze slopen door het sparrenbos, alert op elk geluid en elke beweging alsof ze op een geheime missie waren. In zekere zin waren ze dat ook: ze zouden een stel worden, maar dat wisten ze nog niet.

Het was bijna tien uur 's avonds, maar nog vrij licht in de lucht. Ze konden elkaars armen en benen zien als bleke bewegingen over het tapijt van veen en aarde waar de warmte van de dag nog in zat. Ze durfden elkaar niet aan te kijken. Als ze dat deden, moesten ze iets zeggen en er waren geen goede woorden.

Ze hadden besloten de rots te beklimmen. Ze waren al een aardig eindje gevorderd op het pad tussen de sparren, toen hun handen elkaar even aanraakten. De een had de hand van de ander vastgepakt en zo was het gekomen. Nu hielden ze elkaars hand vast en als ze iets zeiden, zou het simpele moeilijk worden.

Anders' huid voelde aan alsof hij de hele dag in de brandende zon had gelopen. Overal gloeide en brandde het, en hij was zo duizelig alsof hij een zonnesteek had opgelopen. Hij was bang dat hij over een wortel zou struikelen en bang dat hij zweterige handen zou krijgen, bang dat wat hij deed een *overtreding* was, ook al begreep hij niet hoe of waarom.

Ze waren niet het eerste stelletje in hun vriendenkring. Martin en Malin waren nu samen. Daarvoor was Malin met Joel gegaan. Ze lagen

soms te zoenen als iedereen het zag en Martin zei dat hij en Malin beneden bij de vissersschuurtjes hadden zitten vozen. Of het waar was of niet, zij mochten zulke dingen zeggen en zulke dingen doen.

Ze waren een jaar ouder en ze zagen er goed uit. Ze waren cool en dan mocht er veel. Ze konden een andere taal gebruiken. Je hoefde niet te proberen mee te doen, dat werd toch maar gênant. Je moest hen bewonderend aangapen en proberen op de juiste momenten te lachen. Zo was het gewoon.

Anders en Cecilia waren geen losers. Ze vielen niet buiten de groep, zoals Henrik en Björn of Hubba en Bubba, zoals ze werden genoemd, maar ze hoorden ook niet bij de klik die de dienst uitmaakte en bepaalde welke inside jokes leuk waren.

Dat Anders en Cecilia hier hand in hand liepen was gewoonweg belachelijk. Dat wisten ze. Anders was klein en bijna mager, zijn bruine haar was zo dun dat er geen model in te krijgen viel en hij snapte niet hoe Martin en Joel dat deden. Hij had geprobeerd zijn haar achterover te stylen met gel, maar dat was geen gezicht en hij had de gel er meteen weer uit gespoeld, voordat iemand het had gezien.

Cecilia was nogal plat. Haar lichaam was hoekig, ze had brede schouders, maar ze was wel slank. Ze had nauwelijks heupen of borsten. Haar gezicht leek klein in vergelijking met die brede schouders. Ze had halflang, blond haar en een ongewoon kleine, sproetige neus. Als ze haar haren in een staart had, vond Anders haar ontzettend knap. Haar blauwe ogen keken altijd een beetje droevig en dat vond Anders mooi. Ze keek alsof ze het wist.

Martin en Joel wisten het niet. Malin en Elin wisten het niet. Ze voelden dingen aan, ze maakten de juiste opmerkingen en konden sandalen dragen zonder dat het er stom uitzag, maar ze wisten het niet. Ze deden maar wat. Sandra las boeken en was slim, maar niets in haar ogen gaf aan dat ze het wist.

Cecilia wist het en als Anders dat kon zien, was dat het bewijs dat hij het ook wist. Ze herkenden elkaar. Hij kon niet beschrijven wat ze dan wel wisten, maar ze wisten iets. Iets over het leven, hoe het allemaal in elkaar zat.

De bodem werd steiler toen ze verder de rots opliepen, er stonden steeds minder sparren. Zo meteen moesten ze elkaar loslaten om te kunnen klimmen.

Anders gluurde naar Cecilia. Ze droeg een geel met wit gestreept T-shirt met een wijde hals die haar sleutelbeenderen vrijliet. Het was onvoorstelbaar dat ze nu al zeker vijf minuten aan hem gekoppeld was, dat haar huid de zijne raakte.

Dat ze van hem was.

Ze was nu al vijf minuten van hem. Straks zouden ze loslaten, uit elkaar gaan en weer gewone mensen worden. Wat moesten ze dan zeggen?

Anders keek naar de grond, die nu rotsachtig werd, hij moest goed kijken waar hij zijn voeten neerzette. Cecilia kon hem nu elk moment loslaten, verwachtte hij, maar dat gebeurde niet. Misschien hield hij haar wel zo stevig vast dat ze hem niet kón loslaten. Dat was een beschamende gedachte, dus hij liet zijn greep wat verslappen. Toen liet ze los.

De twee minuten die ze erover deden om het rotsblok op te klimmen besteedde hij aan het analyseren van de vraag of hij haar hand inderdaad te stijf had vastgehouden, of dat het feit dat hij zijn greep had verslapt haar het idee had gegeven dat hij op het punt stond los te laten en dat zij hem daarom voor was geweest.

Of hij nu iets wist of niet, hij was ervan overtuigd dat Joel en Martin dit soort problemen nooit hadden. Stiekem veegde hij zijn hand, die wat stijf en zweterig was, af aan zijn broek.

Toen ze de top van de rots bereikten, had hij het gevoel dat zijn hoofd groter was dan anders. Het bloed ruiste in zijn oren en hij had waarschijnlijk een hoofd als een boei. Hij staarde naar het verbodsbord op zijn borst waaruit een spookje tevoorschijn kwam. *Ghostbusters*. Zijn lievelingsshirt, dat zo vaak was gewassen dat de contouren van het spookje vervaagd waren.

‘Wat is het hier mooi.’

Cecilia stond bij de rand van de rots en keek uit over de zee. Ze bevonden zich boven de sparrentoppen. Ver onder hen zagen ze het vakantiedorp waar bijna al hun vrienden zaten. Op zee zagen ze een Finse veerboot naderen, een lichtbundel boven het water. Nog verder in zee lagen andere eilandengroepen waarvan Anders de naam niet wist.

Hij ging zo dicht bij haar staan als hij durfde en zei: ‘Iets mooiers bestaat er waarschijnlijk niet,’ en hij had de woorden nog niet uitgesproken of hij had er al spijt van. In een poging die idiote opmerking af te zwakken voegde hij eraan toe: ‘Voor wie ervan houdt,’ wat alweer fout was. Hij liep bij haar weg en volgde de rand van de rots.

Toen hij het hele rondje van een meter of dertig om was en bijna weer bij haar was, zei ze: ‘Het is toch raar? Deze rots?’

Daar kon hij iets op zeggen. ‘Het is een zwerfkei. Dat zegt mijn vader in elk geval.’

‘Wat is dat?’

Hij keek uit over de zee, liet zijn blik op de vuurtoren van Gåvasten rusten en probeerde zich te herinneren wat zijn vader had verteld. Anders maakte een breed gebaar naar de omgeving. Het oude dorp, het evangelisatiegebouw, de stormklok naast de winkel.

‘Nou ... toen er ijs lag. Over alles. In de ijstijd. Het ijs voerde stenen mee. En toen het ijs smolt, kwamen die stenen overal terecht.’

‘Waar kwamen ze daarvoor dan vandaan?’

Dat had zijn vader ook verteld, maar dat wist hij niet meer. Waar zouden die stenen vandaan gekomen zijn? Hij haalde zijn schouders op.

‘Uit het noorden, waarschijnlijk. Uit de bergen. Daar heb je immers veel ... stenen.’

Cecilia keek over de rand van de zwerfkei. Hij was bijna plat aan de bovenkant, maar zeker tien meter hoog. Ze zei: ‘Dat moet een heleboel ijs geweest zijn.’

Anders herinnerde zich de feiten. Hij maakte een beweging naar de lucht. ‘Een kilometer dik.’

Cecilia trok haar neus op, zodat er een schok door Anders heen ging.

‘Neeee?’ zei ze. ‘Dat meen je niet?’

‘Dat zegt mijn vader.’

‘Een kilometer?’

‘Ja, en ... weet je dat de eilanden en alles, dat die nog steeds bezig zijn omhoog te komen uit de zee, elk jaar een klein stukje verder?’ Cecilia knikte. ‘Dat komt doordat het ijs zo zwaar was dat het alles naar beneden duwde en het is nog steeds bezig weer omhoog te komen. Steeds een klein stukje.’

Nu was hij op dreef. Hij wist het weer. Aangezien Cecilia hem nog steeds geïnteresseerd aankeek, ging hij verder. Hij wees naar Gåvasten.

‘Zo’n tweeduizend jaar geleden was het hier allemaal water. Het enige wat erboven uitstak was die vuurtoren. Of die berg dan. Waar de vuurtoren op staat. Toen was er natuurlijk nog geen vuurtoren. En deze rots. De rest lag allemaal onder water. In die tijd.’

Hij keek naar zijn voeten en schopte in de dunne laag mos die op de steen groeide. Toen hij opkeek zag hij dat Cecilia haar blik over de zee, het vasteland en Domarö liet gaan. Ze legde een hand over haar ene sleutelbeen alsof ze geschrokken was en zei: ‘Echt waar?’

‘Dat geloof ik wel.’

Er veranderde iets in Anders’ hoofd. Hij begon hetzelfde te zien als zij. Toen hij hier de vorige zomer met zijn vader was geweest, waren de woorden gewoon als feiten zijn hoofd binnengegaan, en ook al had hij

het spannend gevonden, hij had er eigenlijk niet echt over nagedacht. Het niet echt gezien.

Nu zag hij het. Hoe *nieuw* alles was. Het was er nog maar net. Hun eiland, de grond waar hun huis op stond, zelfs de oeroude vissersschuurtjes van liggende planken in de haven waren maar legoblokjes op de oerberg. Hij kreeg een wee gevoel in zijn maag alsof hij duizelig werd of hoogtevrees kreeg van de diepte van de tijd. Hij sloeg zijn armen om zich heen en had plotseling het gevoel dat hij helemaal alleen was op de wereld. Zijn blik zocht de horizon en vond geen troost. De eindeloze ruimte zweeg.

Toen hoorde hij een geluid links naast zich. Ademhalen. Hij draaide zijn hoofd die kant op en zag het gezicht van Cecilia op maar een paar decimeter afstand van het zijne. Ze keek hem aan. Ze zei niets. Haar mond was zo dicht bij de zijne dat hij de warme luchtstroom van haar adem tegen zijn lippen kon voelen, en hij rook de vage geur van Juicy Fruit.

Achteraf begreep hij het niet, maar zo was het gegaan: hij had niet gearzeld. Hij had zich voorovergebogen en haar gekust zonder zich af te vragen of en hoe. Hij had het gewoon gedaan.

Haar lippen waren gespannen en een tikje hard. Met dezelfde onbegrijpelijke vastberadenheid duwde hij zijn tong ertussen. Haar tong kwam naar buiten en begroette die van hem. Hij was warm en zacht en hij likte eraan. Dat was een totaal nieuwe ervaring: iets likken wat zelf ook likte. Zo dacht hij niet exact maar wel ongeveer, en op dat moment werd alles onzeker en raar en wist hij niet meer wat hij moest doen.

Hij likte nog eens aan haar tong. Een deel van hem genoot ervan en vond het fantastisch, terwijl een ander deel dacht: moet het zo? Hoor je dit zo te doen? Dat kon haast niet en hij vermoedde dat dit het punt was waarop je overging op vrijen. Maar ook al was zijn piemel stijf geworden toen zijn tong over de hare gleed, toch zou hij haar echt niet op die manier gaan aanraken. Met geen mogelijkheid. Dat kon hij niet, hij wist niet ... nee, dat wilde hij niet eens.

In beslag genomen door dergelijke gedachten was hij ongemerkt gestopt met het bewegen van zijn tong. Nu likte zij aan die van hem. Hij liet het dankbaar gebeuren, het genot werd iets groter, de twijfel verdween. Toen zij haar tong terugtrok en hem nog een gewone zoen gaf voordat hun gezichten van elkaar gingen, constateerde hij: dat ging best goed.

Hij had voor het eerst een meisje gekust en het was goed gegaan. Zijn gezicht was rood en zijn knieën knikten, maar het was gelukt. Hij gluurde naar haar en zij scheen hetzelfde te denken. Toen hij haar zag

glimlachen, glimlachte hij ook. Ze zag het en glimlachte nog breder.

Een seconde lang keken ze elkaar glimlachend in de ogen. Toen werd het te veel en keken ze allebei weer uit over zee. Die zag er nu helemaal niet meer angstaanjagend uit in Anders' ogen, hij begreep niet hoe hij dat had kunnen vinden.

Iets mooiers bestaat er waarschijnlijk niet.

Dat had hij gezegd. Nu klopte het.

Ze gingen naar beneden. Toen ze de meest rotsachtige gedeelten hadden gehad, paktten ze elkaars hand weer vast. Anders wilde schreeuwen, springen en droge takken kapotslaan tegen stammen; hij moest zich afreageren.

Hij hield haar hand vast en liep inwendig over van een vreugde die zo groot was dat het pijn deed.

We zijn samen. Cecilia en ik. We zijn nu samen.

Gåvasten (februari 2004)

‘Wat een dag. Het is niet te geloven.’

Cecilia en Anders stonden voor het raam van de woonkamer naar de grote ijsvlakte te turen. Het ijs was bedekt met ongerepte sneeuw, de zon scheen uit een wolkeloze hemel en vrat de contouren van de baai, de steiger en de oever weg als op een overbelichte foto.

‘Mag ik het zien? Mag ik het zien?’

Maja kwam uit de keuken stuiven en Anders wilde haar voor de honderdste keer waarschuwen. Maar hij had zijn mond nog niet opgedaan of ze was al met haar dikke sokken uitgegleden op de gladde plankenvloer; ze kwam plat op haar rug bij zijn voeten neer.

In een reflex bukte hij om haar te troosten, maar Maja rolde onmiddellijk opzij en kroop een meter achteruit. Ze kreeg tranen in haar ogen. Ze schreeuwde: ‘Stomme rotsokken!’ Ze trok de dikke sokken uit en gooide ze tegen de muur. Toen stond ze op en holde weer naar de keuken.

Anders en Cecilia keken elkaar zuchtend aan. Ze hoorden Maja in de keukenlaatjes rommelen.

Wie?

Cecilia knipoogde en nam de taak op zich om Maja tegen te houden voordat ze laatjes leegkiepte of iets kapotmaakte. Ze ging naar de keuken en Anders draaide zich weer om naar de stralende dag.

‘Nee, Maja! Wacht!’

Maja kwam uit de keuken aanrennen met een schaar in haar hand

en Cecilia op haar hielen. Voordat een van hen haar had kunnen tegenhouden had Maja al één sok beet en zette ze de schaar erin.

Anders greep haar bij de armen vast en Maja liet de schaar los. Ze trilde van boosheid en gaf een schop tegen de sok. 'Ik haat je, stomme sok.'

Anders pakte haar vast, hij nam haar spartelende armen in een stevige greep. 'Maja, dat helpt niet. Die sokken snappen dat niet.'

Maja was een trillend bundeltje in zijn armen. 'Ik haat ze.'

'Ja, maar daarom hoef je ...'

'Ik maak ze kapot en ik steek ze in brand.'

'Kom, moppie, kom.'

Anders ging op de bank zitten zonder Maja los te laten. Cecilia kwam er ook bij zitten. Ze praatten zacht en aaiden over haar hoofd, over het pak van zachte blauwe stof dat het enige kledingstuk was dat ze aan wilde. Na een paar minuten trilde Maja niet meer, haar hart ging rustiger slaan en ze ontspande in Anders' armen. 'Je mag ook wel schoenen aan als je dat liever wilt.'

'Ik wil op blote voeten.'

'Dat kan niet. Het is veel te koud op de vloer.'

'Blote voeten.'

Cecilia haalde haar schouders op. Maja had het bijna nooit koud. Ook als het bijna vroom was ze in staat om in een T-shirtje naar buiten te gaan als niemand er iets van zei. Ze sliep op zijn hoogst acht uur per nacht. Toch was ze bijna nooit ziek of zelfs maar moe.

Cecilia nam Maja's voeten in haar handen en blies erop. 'Nu moet je toch maar sokken aandoen. We willen een uitstapje maken.'

Maja ging rechtop zitten. 'Waarnaartoe?'

Cecilia wees uit het raam, naar het noordoosten.

'Naar Gåvasten. Naar de vuurtoren.'

Maja leunde naar voren en tuurde tegen het zonlicht in. De oude stenen vuurtoren was alleen te zien als een vage scheur in de lucht op de plaats waar hemel en horizon elkaar raakten. Het was een kilometer of twee naar de vuurtoren en ze hadden gewacht op een dag als deze om het uitstapje te maken waar ze het al de hele winter over hadden gehad.

Maja liet haar schouders hangen. 'Gaan we erheen lopen?'

'Ik dacht aan skiën,' zei Anders en hij had het laatste woord nog niet uitgesproken of Maja was al van zijn schoot afgesprongen en de hal in gerend. Ze was twee weken geleden zes geworden en had op haar verjaardag haar eerste paar ski's gekregen. Toen ze die voor de tweede keer uitprobeerde, had ze de slag al aardig te pakken. Ze was een natuurtalent. Twee minuten later kwam ze terug met een skipak, een muts en wanten aan.

‘Kom dan!’

Ze negeerden Maja’s protesten en maakten een lunchpakket klaar dat ze bij de vuurtoren konden opeten. Koffie, chocolademelk en boterhammen. Daarna pakten ze hun skispullen en liepen naar de baai. Het licht was verblindend. Het had al een paar dagen niet gewaaid en er lag pasgevalen sneeuw op de takken van de bomen. Waar je ook keek was het wit, stralend wit. Je kon je niet voorstellen dat er ergens warmte of groen kon bestaan. Ook vanuit de ruimte moest de aarde eruitzien als een meesterlijk geknede sneeuwbal, wit en rond.

Het duurde even voor Maja haar ski’s onder had, omdat ze van opwinding niet stil kon blijven staan. Toen de bindingen gespannen waren en de riempjes van de stokken om haar handen zaten, gleeed ze meteen het ijs op terwijl ze riep: ‘Kijk wat ik kan. Kijk wat ik kan.’

Voor deze ene keer hoefden ze zich geen zorgen te maken als ze er in haar eentje vandoor ging. Ook al was ze al honderd meter weg voordat Anders en Cecilia hun ski’s onder hadden, toch konden ze haar nog goed zien, als een knalrode vlek in al het wit.

In de stad was het wat anders. Nadat Maja een paar keer alleen was weggerend omdat ze iets had gezien of omdat haar iets te binnen was geschoten, hadden ze grapjes gemaakt dat ze haar een gps-zender mee moesten geven. Nou ja, grapjes. Ze hadden die maatregel serieus overwogen, maar vonden het toch iets te ver gaan.

Ze gingen op pad. In de verte zagen ze Maja vallen, maar ze was snel weer op de been en gleeed verder. Anders en Cecilia volgden in haar spoor. Toen ze ruim vijftig meter weg waren, keek Anders om.

Het Zootje, hun huis, stond op de punt van de landtong. Er stegen rookpluimen op uit beide schoorstenen. Het werd geflankeerd door twee met sneeuw beladen dennen. Het was een waardeloos huis, slecht gebouwd en slecht onderhouden, maar op dit moment en van deze afstand zag het eruit als een aards paradijs.

Anders diepte zijn oude Nikon op uit zijn rugzak, zoomde in en maakte een foto. Een geheugensteuntje voor als hij weer eens stond te schelden over kieren in de muren en scheve vloeren. Het zou hem eraan herinneren dat het – ook – een aards paradijs was. Hij borg de camera weer op en ging achter zijn gezin aan.

Een paar minuten later had hij hen ingehaald. Hij was van plan geweest het spoor te trekken, het Maja en Cecilia makkelijker te maken om over het decimeterdikke sneeuwdek te skiën, maar dat wilde Maja niet. Zij wilde voorop skiën en de weg wijzen, ze moesten haar volgen.

Over het ijs hoefden ze zich geen zorgen te maken. Dat werd nog eens bevestigd toen ze een ronkend geluid hoorden vanaf het vasteland.

Er reed een auto vanaf de stoombootsteiger van Nåten in de richting van Domarö. Van deze afstand was hij zo klein als een vlieg. Maja bleef staan en staaarde ernaar.

‘Is dat een echte auto?’

‘Ja,’ zei Anders. ‘Wat zou het anders moeten zijn?’

Maja gaf geen antwoord, maar bleef kijken naar de auto die onderweg was naar de landtong aan de andere kant van het eiland.

‘Wie zit er achter het stuur?’

‘Een zomergast, waarschijnlijk. Een badgast.’

Maja grijnsde en keek hem aan met die betweterige uitdrukking die ze soms op haar gezicht had en ze zei: ‘Badgast, papa? Nu?’

Anders en Cecilia lachten. De auto verdween achter de landtong en liet een dunne wolk van sneeuwrook achter.

‘Een Stockholmer dan. Iemand uit de grote stad. Die gaat vast naar zijn zomerhuisje om ... naar het ijs te kijken, weet ik veel.’

Met dat antwoord nam Maja genoeg, ze draaide zich om en wilde weer verder skiën.

Toen schoot haar iets te binnen en ze keek weer om.

‘Waarom zijn wij geen Stockholmers? We wonen toch in Stockholm?’

Cecilia zei: ‘Jij en ik zijn Stockholmers, maar papa niet echt, omdat zijn vader dat niet was.’

‘Opa?’

‘Ja.’

‘Wat was die dan?’

Cecilia maakte een vage beweging met haar lippen en keek Anders aan, die zei: ‘Visser.’

Maja knikte en skiede verder naar de vuurtoren, die nu een langwerpige vlek was geworden tegen de lichte hemel.

Simon stond in de serre en volgde hun weg door zijn kijker. Hij zag dat ze bleven staan praten en vervolgens weer verdergingen, Maja voorop. Hij glimlachte in zichzelf. Dat was echt iets voor Maja. Zwoegen en ploeteren, alles uit de kast. Het meisje had een soort dynamo in zich, een motortje dat almaar bleef draaien en zichzelf oplaadde. Ze moest haar energie kwijt.

Ze was in alles zijn achterkleinkind, behalve in puur biologisch opzicht. Hij was haar overgrootvader, zoals hij Anders’ grootvader was. Hij kende hen beiden vanaf het moment dat ze hun ogen op zijn gezicht konden richten. Hij was iemand van buiten, opgenomen in deze familie die niet de zijne was.

Terwijl hij het koffiezetapparaat vulde, gluurde hij uit gewoonte naar het huis van Anna-Greta. Hij wist dat ze naar het vasteland was om boodschappen te doen en pas in de middag thuis zou komen. Toch gluurde hij en hij realiseerde zich dat hij haar nu al miste.

Na veertig jaar samen nog steeds dat verlangen. Dat was een goede zaak. Misschien had het gedeeltelijk met het apart wonen te maken. In eerste instantie was hij beledigd geweest toen Anna-Greta zei dat ze wel van hem hield, maar niet met hem samen wilde wonen. Hij mocht haar huis blijven huren, en als hem dat niet aanstond, was het heel jammer, maar dan was het niet anders.

Hij had zich geschikt en had gehoopt dat het mettertijd zou veranderen. De situatie veranderde ook wel, maar niet zoals hij had verwacht. Hij was namelijk zelf van inzicht veranderd en na een jaar of tien vond hij dat het uitstekend geregeld was zo. Hij betaalde slechts een symbolisch bedrag aan huur. Die was nooit verhoogd sinds hij het huis in 1955 had betrokken. Duizend kronen per jaar. Voor dat geld maakten ze altijd een reisje met de veerboot naar Finland met lekker eten en drinken aan boord. Dat was een klein ritueel.

Ze waren niet getrouwd – Anna-Greta vond dat haar huwelijk met Erik er al een te veel was geweest – maar in praktisch opzicht was Simon haar man en de grootvader en overgrootvader van de kinderen.

Hij liep weer naar de serre en pakte de kijker. Ze zwoegden verder daarbuiten; ze waren al bijna bij de vuurtoren. Ze waren blijven staan en hij kon niet zien wat ze aan het doen waren. Hij probeerde de kijker scherper te stellen om te zien waar ze mee bezig waren toen de voordeur openging.

‘Hallo!’

Simon glimlachte. Het had hem jaren gekost om eraan te wennen dat de eilandbewoners zonder te kloppen bij elkaar naar binnen liepen. In het begin had hijzelf bij de mensen aangeklopt, die hem vervolgens een hele poos voor de deur lieten staan. Wanneer ze eindelijk opendeden, keken ze hem aan met een blik van *wat sta jij nou moeilijk te doen? Kom verder.*

Er werden laarzen uitgetrokken, er klonk gekuch in het halletje en Elof Lundberg stapte de kamer binnen met zijn eeuwige pet op en knikte naar Simon.

‘Goeiendag, baas.’

‘Ook goeiendag.’

Elof likte zijn lippen, die schraal waren van de kou, en keek om zich heen. Wat hij zag leverde hem kennelijk geen stof op voor commentaar, want hij zei: ‘Ja, ja. Nog nieuws?’

Simon schudde zijn hoofd. ‘Nee. Zijn gangetje.’

Soms vond hij het wel grappig, maar vandaag was hij niet in de stemming voor prietpraat, dus overtrad hij de wetten van de beleefdheid en vroeg: ‘Kom je de boor lenen of zo?’

Elof kneep zijn ogen samen en keek alsof dit een totaal nieuwe gedachte was die het overwegen waard was, maar na een paar seconden nadenken zei hij met een knikje naar het ijs buiten: ‘Ja, de boor. Ik wilde mijn geluk maar eens beproeven.’

‘Onder de trap, net als altijd.’

De vorige strenge winter, drie jaar geleden, was Elof de ijsboor een paar keer per week komen lenen. Simon had gezegd dat Elof hem gewoon mocht pakken als hij hem nodig had, als hij hem maar weer teruglegde als hij ermee klaar was. Elof had instemmend gehumd, maar was het toch steeds blijven vragen.

Elof scheen niet meer te bespreken of te vragen te hebben, maar hij maakte nog geen aanstalten om te gaan. Misschien wilde hij zich nog wat warmen voordat hij naar buiten ging. Hij knikte naar de kijker in Simons hand.

‘Waar sta jij naar te turen?’

Simon wees naar de vuurtoren. ‘De familie is buiten op het ijs ... Ik hou ze een beetje in de gaten.’

Elof keek uit het raam, maar hij zag natuurlijk niets. ‘Waar zie je ze ergens?’

‘Bij de vuurtoren.’

‘Zijn ze bij de vuurtoren?’

‘Ja.’

Elof bleef uit het raam staren, zijn kaken bewogen alsof hij op iets onzichtbaars kauwde. Simon wilde van Elof af voordat die de koffie rook en zichzelf uitnodigde. Hij wilde alleen zijn. Elof zoog op zijn lippen en vroeg opeens: ‘Heeft hij zo’n ... mobieltje, Anders?’

‘Ja, hoezo?’

Elof zuchtte diep terwijl hij uit het raam keek en spiedde naar wat hij niet kon zien. Simon begreep niet waar hij heen wilde, dus hij vroeg het nog eens: ‘Waarom vroeg je of hij een mobieltje heeft?’

Het was een paar seconden stil. Simon kon het pruttelen van het koffiezetapparaat horen toen het laatste water erdoorheen liep. Elof ging met zijn rug naar het raam staan en keek naar de grond toen hij zei: ‘Ik denk dat je hem beter even kunt bellen om te zeggen ... dat hij nu naar huis moet gaan.’

‘Waarom?’

Het werd weer stil en Simon rook de geur van koffie uit de keuken.

Elof leek er geen notitie van te nemen. Hij zuchtte en zei: ‘Het ijs kan onbetrouwbaar zijn daar.’

Simon snoof. ‘Het is een halve meter dik overall!’

Elof zuchtte nog dieper en bestudeerde het patroon van het vloerkleed. Toen deed hij iets onverwachts. Hij hief zijn hoofd, keek Simon recht in de ogen en zei: ‘Doe nu wat ik zeg. Bel die jongen. En zeg tegen hem dat hij naar huis moet gaan. Met zijn gezin.’

Simon keek in Elofs waterige, blauwe ogen en zag de diepe ernst in zijn blik. Simon begreep niet wat er aan de hand was, maar zo serieus en dringend had Elof hem nog nooit toegesproken. Er gebeurde iets tussen hen waar hij de vinger niet op kon leggen, maar hij liep wel naar de telefoon om het mobiele nummer van Anders te draaien.

‘Hoi, met Anders. Spreek iets in na de piep.’

Simon hing op.

‘Hij neemt niet op. Hij zal hem wel uit hebben staan. Wat is het probleem?’

Elof keek weer uit over het ijs. Toen kneep hij zijn mond dicht en knikte, alsof hij een besluit had genomen. ‘Het zal wel loslopen.’ Toen draaide hij zich om naar de hal en zei: ‘Dan neem ik de boor een paar uurtjes mee.’

Simon hoorde de voordeur opengaan en weer dicht. Een koude tocht wervelde om zijn voeten. Hij tilde de kijker op en keek spiedend in de richting van de vuurtoren. Drie kleine mieren beklommen net op dat moment de rots waarop de vuurtoren stond.

‘Wacht even!’

Anders gebaarde naar Maja en Cecilia hoe ze moesten staan en hij nam een foto; twee, drie foto’s waarbij hij de zoomlens steeds anders instelde. Maja sribbelde continu tegen, maar Cecilia hield haar bij zich. Het was een prachtig gezicht, die twee kleine mensjes in de sneeuw met de vuurtoren die achter hen oprees. Anders stak zijn duim omhoog en borg de camera weer op.

Maja en Cecilia liepen naar de felrode deur in de muur van de vuurtoren. Anders bleef met zijn handen in zijn zakken staan kijken naar de ruim twintig meter hoge toren. Die was uit steen opgemetseld. Geen baksteen, maar gewone grijze rotsblokken. Een gebouw dat eruitzag alsof het overall tegen kon.

Wat een werk moet dat zijn geweest. Al die stenen hierheen slepen, ze optillen, op hun plaats zetten ...

‘Papa, papa, kom!’

Maja stond naast de deur van de vuurtoren te huppelen van opwin-

ding, ze zwaaide met haar wanten door de lucht.

‘Wat is er?’ vroeg Anders, terwijl hij naar haar toe liep.

‘De deur is open!’

En inderdaad. Achter de deur stonden een collectebus en een standaard met brochures. Op een bordje stond dat de Scherenstichting de bezoekers van de vuurtoren van Gåvasten welkom heette. Ze mochten een informatiefolder meenemen en de vuurtoren beklimmen. Alle bijdragen waren welkom.

Anders zocht in zijn zakken en vond een verkreukeld briefje van vijftig dat hij in de lege bus propte. Dat had hij er graag voor over, want dit overtrof al zijn verwachtingen. Hij had nooit gedacht dat de vuurtoren open zou zijn, zeker in de winter niet.

Maja was de trap al aan het opklimmen en Anders en Cecilia volgden haar. De uitgesleten stenen wenteltrap was zo smal dat je niet met zijn tweeën naast elkaar kon lopen. Er zaten ijzeren luiken voor de ramen, die met vleugelmoeren waren vastgemaakt.

Cecilia bleef staan. Anders hoorde haar diep zuchten. Ze stak een hand naar achteren. Anders pakte hem vast en vroeg: ‘Hoe is het?’

‘Gaat wel.’

Cecilia klom verder naar boven terwijl ze Anders’ hand stevig vasthield. Ze had aanleg voor claustrofobie en vanuit dat oogpunt gezien was de vuurtoren een nachtmerrie. De dikke stenen muren die dicht naast elkaar oprezen slokten alle geluiden op, en het enige licht kwam van de open deur beneden en van een zwakkere lichtbron boven hen.

Na nog eens een stuk of veertig treden was het achter hen pikdonker, terwijl het licht vanboven juist in sterkte toegenomen was. Ergens boven klonk Maja’s stem: ‘Kom. Kom eens kijken!’

De trap kwam uit bij een open luik in een houten vloer. Ze stonden in een rond vertrek waar een paar kleine ramen van dik glas licht binnenlieten. Midden in het vertrek was nog een open deur, die toegang bood tot een toren ín de toren, waaruit licht naar buiten stroomde.

Cecilia ging op de grond zitten en streek over haar gezicht. Toen Anders bij haar wilde komen zitten, wuifde ze afwerend met haar hand. ‘Nee, niets aan de hand. Ik moet alleen ...’

Maja riep iets boven in de toren en Cecilia zei dat hij rustig naar haar toe kon gaan, zij kwam zo wel. Anders streek even over haar haren en liep naar de open deur die naar nog een wenteltrap leidde, een ijzeren ditmaal. Het licht prikte in zijn ogen toen hij de twintig treden beklom naar het hart en het brein van de vuurtoren, de reflector.

Anders’ mond viel open van verbazing, zo mooi was het.

De weg naar het licht. Na het beklimmen van de donkere trap was

het een schok om de top te bereiken. Afgezien van een witgekalkte rand aan de onderkant waren de ronde muren helemaal van glas en het was een en al hemel en hemels licht. Midden in het vertrek stond de reflector, een obelisk van prisma's en verschillend gekleurde, geometrisch exacte stukken glas. Een heiligdom gewijd aan het licht.

Maja stond met haar neus en haar handen tegen de glazen wand gedrukt. Toen ze Anders hoorde aankomen, wees ze naar het ijs, in noordoostelijke richting.

‘Papa, wat is dat?’

Anders tuurde tegen het felle licht in over het ijs. Hij zag niets, alleen de witte deken van sneeuw, en in de verte, aan de horizon, vaag de eilandengroep van Ledinge.

‘Wat bedoel je?’

Maja wees. ‘Daar. Op het ijs.’

Een windvlaag deed sneeuw opwervelen, die als een bovennatuurlijk wezen over het schone oppervlak bewoog. Anders schudde zijn hoofd en draaide zich om.

‘Heb je deze gezien?’

Ze bestudeerden de reflector en Anders nam een paar foto's van Maja door de reflector, achter de reflector en voor de reflector. Het kleine meisje en de caleidoscoop van licht dat aan alle kanten gebroken werd. Toen ze daarmee klaar waren kwam Cecilia de trap op en ook zij keek haar ogen uit.

Ze aten hun lunchpakket op in de lichtkamer, terwijl ze uitkeken over de scherenkust en bekende landmerken probeerden te vinden. Maja vond de graffiti op de witte wand interessant, maar aangezien een gedeelte ervan uitleg vergde die niet geschikt was voor de oren van een zesjarige, pakte Anders de brochure erbij en begon hardop voor te lezen.

Het onderste gedeelte van de vuurtoren was al in de zestiende eeuw gebouwd, een verhoging waarop vuur ontstoken kon worden om de schepen de vaarroute naar Stockholm te wijzen. Later werd er een toren op gezet en werd er een primitieve reflector geplaatst die eerst door een olielamp en later door een petroleumlamp werd verlicht.

Toen was Maja het alweer zat en ze wilde de trap af lopen. Anders pakte haar bij haar skipak.

‘Hola. Waar wil jij naartoe?’

‘Kijken wat dat was.’

‘Je mag niet te ver weg gaan.’

‘Doe ik ook niet.’

Anders liet haar los en Maja liep de trap af. Cecilia keek haar na.

‘Moeten we niet ...?’

‘Op zich wel. Maar waar kan ze heen?’

Ze besteedden nog twee minuten aan de informatiefolder, ze leerden dat er later Aga-aggregaten aangebracht waren, dat de vuurtoren in 1973 buiten gebruik was gesteld en overgenomen door de Scherenstichting, die er een symbolische lamp van honderd watt in had gezet die tegenwoordig op zonnecellen werkte.

Ze lieten hun ogen over de graffiti gaan en constateerden dat er hier ten minste eenmaal was gevreeën, voor zover het niet alleen maar fantasieën of wensdenken betrof van degene die de tekst had aangebracht. Daarna ruimden ze hun spullen op en ze begonnen aan de afdaling. Cecilia moest langzaam lopen vanwege de hartkloppingen en de druk op haar borst, en Anders paste zich aan.

Toen ze buiten stonden, zagen ze Maja niet. Het was gaan waaien en de sneeuw vloog in dunne sluiers door de lucht, glinsterend in de zon. Anders deed zijn ogen dicht en haalde diep adem. Het was een prachtig uitstapje geweest, maar nu werd het tijd om naar huis te gaan.

‘Maaaja,’ riep hij. Geen antwoord. Ze maakten een rondje om de vuurtoren en keken of ze haar ergens zagen. Het rotsige eilandje waar de vuurtoren op stond was maar klein, zo’n honderd meter in omtrek. Ze zagen Maja nergens en Anders richtte zijn blik op het ijs. Geen rood figuurtje te zien.

‘Maaja!’

Ditmaal riep hij wat harder en zijn hart begon sneller te slaan. Aanstellerij natuurlijk. Hier kon je niet verdwalen. Hij voelde Cecilia’s hand op zijn schouder. Ze wees naar de sneeuw voor hun voeten.

‘Er zijn hier geen sporen.’

Ook in haar stem was een zweem van ongerustheid te horen. Anders knikte. Natuurlijk. Ze hoefden alleen Maja’s spoor maar te volgen.

Ze liepen terug naar waar ze waren begonnen, bij de deur van de vuurtoren. Anders stak zijn hoofd naar binnen en riep naar boven, voor het geval Maja teruggekomen was zonder dat ze haar hadden gehoord. Geen antwoord.

Voor de deur waren er volop sporen van al hun voeten, maar die gingen geen van alle links- of rechtsaf. Anders liep een paar stappen de rots af. Hij kon hun eigen sporen zien, die van het ijs naar de vuurtoren leidden, en ook sporen van Maja’s voeten, die de andere kant op gingen.

Hij keek spiedend over het ijs. Maar geen Maja. Hij knipperde met zijn ogen en wreef erin. Ze kon niet zo ver weg zijn dat hij haar niet meer kon zien. De contouren van Domarö liepen over in die van het

vasteland, een dikkere houtskoolstreep boven op een dunnere. Hij keek de andere kant op en onderweg ving hij Cecilia's blik op, die nu geconcentreerd, gespannen was.

Aan die kant zag hij hun dochter ook niet.

Cecilia liep langs hem heen. Met haar hoofd naar beneden liep ze het ijs op en volgde de sporen met haar blik.

'Ik ga in de vuurtoren kijken,' riep Anders. 'Ze heeft zich vast verstopt of zo.'

Hij rende naar de deur van de vuurtoren en liep de trap op terwijl hij Maja riep. Hij kreeg geen antwoord. Nu bonsde zijn hart hevig en hij probeerde rustig te worden, helder en koel.

Het kan gewoon niet.

Er kan een heleboel.

Nee, niet waar. Hier niet. Er is geen plek waar ze kan zitten.

Nee, precies.

Hou op, hou op.

Maja was dol op verstoppertje spelen. Ze kon altijd goede verstoppelken vinden. Ze was anders meestal druk en ongedurig, maar bij verstoppertje spelen of blikspuit kon ze eindeloos lang ergens stil blijven zitten.

Hij liep met zijn armen wijd de trap af, krom als een aap om met zijn vingers langs de kant te strijken, waar de trap de muur raakte. Voor het geval ze was gestruikeld. Voor het geval ze ergens lag in het donker, waar hij haar niet kon zien.

Voor het geval ze op haar hoofd was gevallen, voor het geval ze ...

Maar hij voelde niets, zag niets.

Hij doorzocht het vertrek waar de trap op uitkwam en vond twee kasten die zo klein waren dat Maja zich daar nooit in had kunnen verstoppen. Toch trok hij ze open. Er zaten roestige metalen onderdelen in die hij niet kon thuisbrengen en flessen met handgeschreven etiketten. Geen Maja.

Hij liep naar de deur die naar het bovenste deel van de toren leidde en deed een paar seconden zijn ogen dicht voor hij erdoorheen ging.

Nu is ze boven. Nu is ze daar. Daarna gaan we naar huis en voegen dit bij alle eerdere keren dat we haar even kwijt zijn geweest.

Naast de trap bevond zich een stelsel van loden gewichten en kettingen en er stond een machinekast die met een hangslot was afgesloten. Hij trok eraan en stelde vast dat die dichtzat en dat Maja daar niet in kon zitten. Hij liep langzaam de trap op en riep haar naam. Geen antwoord. Nu suisden zijn oren en zijn knieën knikten.

Hij kwam in de kamer met de reflector. Geen Maja.

Nog maar een halfuur geleden had hij hier een foto van haar gemaakt. Nu was er geen spoor van haar te bekennen. Niets. Hij schreeuwde: 'Maaaaaja! Kom tevoorschijn. Nu is het niet leuk meer.'

Het geluid werd door het krappe vertrek geabsorbeerd en het glas trilde ervan.

Hij liep het hele vertrek rond en keek uit over het ijs. Ver beneden zich zag hij Cecilia het spoor volgen dat hen hier had gebracht. Maar het rode skipak zag hij nergens. Hij hapte naar lucht. Zijn tong bleef aan zijn verhemelte plakken. Dit kon helemaal niet. Dit kon niet waar zijn. Wanhopig liet hij zijn blik in alle windrichtingen over het ijs gaan.

Waar is ze? Waar is ze?

Heel zacht hoorde hij de stem van Cecilia, die dezelfde dingen riep die hij nu ook al zo vaak had geroepen. Zij kreeg ook geen antwoord.

Denk na, sukkel. Denk na.

Hij keek uit over het ijs. Zijn blik werd door niets gehinderd, niets kon haar aan het oog onttrekken. Als er wakken in het ijs hadden gezeten, zou hij ze hebben gezien. Hoe goed je je ook kunt verstoppen, er moet wel een *plek* voor je zijn.

Hij bleef staan. Zijn ogen werden spleetjes. Hij hoorde de stem van Maja in zijn hoofd.

Papa, wat is dat?

Hij liep naar de plek waar ze had gestaan toen ze dat vroeg, keek in de richting waarin ze had gewezen. Niets. Alleen sneeuw en ijs.

Wat had ze gezien?

Hij tuurde ingespannen of hij iets kon onderscheiden, toen hij zich realiseerde dat hij zijn rugzak nog op zijn rug had. Hij haalde de camera tevoorschijn en keek door de zoeker, zoomde in en ging met de lens over het gebied waarnaar ze had gewezen. Niets. Geen kleurovergang of nuance in het wit, niets.

Zijn handen trilden toen hij de camera weer in de rugzak smeed. Op het ijs was alles wit, maar de lucht was grauw geworden. Het werd al laat en over een paar uur was het donker.

Hij sloeg zijn handen voor zijn mond en staaarde naar de grote leegte. In de verte hoorde hij Cecilia roepen. Maja was verdwaald. Ze was weg.

Hou op, hou op.

Toch wist een deel van hem dat het zo was.

Het was even na tweeën toen bij Simon de telefoon ging. Hij was net een uur aan het rommelen geweest met oude goochelspullen die zijn

reumatische handen niet meer konden gebruiken. Hij had overwogen ze te verkopen, maar toch besloten dat ze in de familie moesten blijven.

Bij de tweede keer bellen nam hij op. Hij had nog nauwelijks een woord uitgebracht toen Anders hem in de rede viel.

‘Hoi, met Anders. Heb jij Maja gezien?’

‘Die is toch bij jullie?’

Een korte pauze. Een trillende uitademing aan de andere kant. Simon vermoedde dat hij zojuist een sprankje hoop de bodem had ingeslagen. ‘Wat is er?’

‘Ze is weg. Ik wist wel dat ze niet naar huis teruggegaan kon zijn, maar ik dacht ... ik weet het niet, Simon. Ze is weg. Ze is weg.’

‘Zijn jullie bij de vuurtoren?’

‘Ja. En ze kan niet ... het bestaat niet ... er is geen plek ... maar ze is hier niet ... Waar is ze? Waar is ze?’

Twee minuten later had Simon zich dik ingepakt en zijn bakbromfietstje aangetrapt. Hij reed het ijs op waar Elof op een klapstoeltje in het gat zat te staren dat hij met de boor van Simon had gemaakt. Hij keek op toen hij de bakfiets hoorde aankomen. Simon remde af.

‘Hallo. Heb je Maja gezien, de dochter van Anders?’

‘Nee. Hier? Nu?’

‘Ja. Het afgelopen uur.’

‘Nee, ik heb geen mens gezien. Ook geen vis, trouwens. Hoezo?’

‘Ze is verdwenen. Bij de vuurtoren.’

Elof draaide zijn hoofd naar de vuurtoren, liet zijn blik er een paar seconden op rusten en krabde aan zijn voorhoofd.

‘Kunnen ze haar niet vinden?’

Simon klemde zijn kaken zo stevig op elkaar dat hij er spierpijn van kreeg. Waarom zo omslachtig? Elof knikte en wond zijn lijn op.

‘Ik zal een paar mannetjes optrommelen. Dan komen we.’

Simon bedankte hem, zette de bakfiets in de versnelling en reed naar de vuurtoren. Toen hij zich na een meter of vijftig omdraaide, stond Elof nog steeds met zijn visgerei te prutsen om het zorgvuldig in te pakken voor hij op pad ging. Knarsetandend reed Simon zo hard verder dat de sneeuw van de wielen stooft. Intussen viel de schemering in.

Vijf minuten later was Simon bij de vuurtoren om te helpen zoeken, ook al was er nergens een plek waar hij kon zoeken. Hij reed over het ijs om te controleren of het misschien waar was wat Elof zei, dat er zwakke plekken in zaten. Hij zag ze niet.

Weer een kwartier later zag hij een aantal puntjes naderen vanaf

Domarö. Vier bakbromfietsen. Elof en zijn broer Johan ieder met hun eigen voertuig. Mats, de kruidenier, met zijn vrouw Ingrid op de laadbak. Ten slotte Margareta Bergwall, een van de weinige vrouwen in het dorp die een eigen bakfiets hadden.

Ze reden in steeds grotere spiralen om de vuurtoren heen en speurden elke vierkante meter ijs af. Anders en Cecilia dwaalden doelloos rond over het rotseilandje en zeiden geen woord. Een uur later was het zo donker dat het maanlicht sterker was dan het beetje zonlicht dat er nog aan de hemel was.

Simon liep naar Anders en Cecilia toe die met hun hoofd in hun handen bij de deur van de vuurtoren zaten. Ver weg op het ijs waren de zwakke lichten te zien van de vier bakbromfietsen die rondjes bleven draaien als satellieten rond een onbewoonde planeet. Er was een politiehelikopter gearriveerd die nog grotere cirkels kon maken.

Simons gewrichten kraakten toen hij voor hen neerhurkte. Hun ogen waren leeg. Simon streek over Cecilia's knie.

‘Wat was dat nou met dat spoor, zei je?’

Cecilia maakte een slap gebaar in de richting van Domarö. Haar stem was zo zacht dat Simon zich naar voren moest buigen om haar te kunnen verstaan.

‘Dat was er niet.’

‘Je bedoelt dat het niet afboog in een andere richting?’

‘Het stopte. Alsof ze ... in de hemel is opgenomen.’

Anders jammerde. ‘Dit kan niet waar zijn. Hoe kan dit nou?’

Hij keek in Simons ogen, dwars door Simon heen, alsof het antwoord achter diens netvlies te vinden was.

Simon ging rechtop staan en liep het ijs weer op. Hij ging op de laadbak van zijn bakfiets zitten en keek om zich heen.

Was er maar ergens een aanknopingspunt.

Een kleurverschil, een schaduw, een los hoekje waaraan je zou kunnen trekken. Hij stopte zijn hand in zijn jaszak en omsloot daarmee het luciferdoosje dat erin zat. Toen zette hij de vingertoppen van zijn andere hand op het ijs en vroeg het te smelten.

Eerst smolt de sneeuw, toen ontstond er een steeds diepere uitholling die volliep met water. Na zo'n twintig seconden zat er een vuistgroot zwart gat in het ijs. Hij liet het doosje los en stak met enige moeite zijn arm in het koude water. Die verdween er tot iets boven de elleboog in voordat zijn vingers de onderkant van het ijs konden aanraken.

Het ijs was dik. Daar kon Maja echt niet doorheen gezakt zijn.

Dus wat is er dan gebeurd?

Er was geen hoekje waar je aan kon peuteren met je gedachten. Geen opening die je groter kon maken om inzicht te krijgen. Dit was gewoon onmogelijk. Hij liep naar boven en ging naast Anders en Cecilia zitten, sloeg een arm om hen heen en zei af en toe iets totdat het ten slotte helemaal donker was en de spiralen van de bakbromfietsen weer inkrompen in de richting van de vuurtoren.

Maja was verdwenen.